

Amtsblatt

Dziennik Urzędowy

der

Königl. Regierung zu Posen.

Królewskié Regencyi
w Poznaniu.

N°. 39.

Posen den 25. September 1827. — Poznań d. 25. Września 1827.

Nro. 376. Nro. 189. Sept. d. J.

Nro. 189. Września r. b.

Betreffend die Einladung zu Beiträgen Beihilf
der Vollendung des Frankeschen Denkmals
in Halle.

Wezwanie o składki na dokonanie pomnika
Augustowi Hermannowi Franke.

Den wohlthätigen Förderern der Errichtung eines würdigen Denkmals für den bestühmten Stifter der segensreichen Anstalten des hiesigen Waisenhauses, August Hermann Franke, fühlt sich der Unterzeichnete verpflichtet, von dem erwünschten Fortgange des Werkes hierdurch Nachricht zu ertheilen. Das Vertrauen auf den noch herrschenden Sinn für Anerkennung großer Verdienste und für ihre Verherrlichung durch Meisterwerke der Kunst hat ihn nicht getäuscht. Durch die hier und aus allen Gegenden der Monarchie, ja aus dem Auslande selbst eingekommenen Beiträge ist die Summe der für dieses Denkmal bestimmten Gelder auf 4,652 Rthlr. 25 Sgr. 10 Pf. gestiegen. Der Vertrag wurde deshalb mit dem vaterländischen bestühmten Künstler, Herrn Professor Rauch in Berlin,

Dobroczyńcom przykładającym się do wzniesienia godnego pomnika sławnemu fundatorowi wieńczonych błogosławieństwami instytutów tutejszego Domu Sirot, Augustowi Hermannowi Franke, widać się podpisany być w obowiązku, do nieść o pozytynym postępie dzieła tege. Zaufanie w niewygaśły ieszcze chęci uznania wielkich zasług i uświetniamia ich tworami kunstu niezawiodło go. Ofiary tutejsze, równie jak ze wszystkich okolic Monarchii a nawet z obcych krajów, deszyły summy przeznaczonych na ten pomnik pieniędzy do 4652 Tal. 25 sgr. 10 f. Zawarta została w tey mierze umowa z sławnym krajowym Kunsztministrzem, J. P. Profesorem Rauch w Berlinie, który się szczerze tą pracą zajął. Ukończony inż

abgeschlossen, und von diesem die Arbeit mit eigener Liebe begonnen. Schon ist das große Modell in Gips herrlich gelungen, vollendet, und der Guss in dauerndes Erz vorbereitet. Aber noch reicht die aufgebrachte Summe nicht zur Deckung aller erforderlichen Kosten hin, wenn das Standbild einen seiner würdigen Untersatz von poliertem Granit erhalten soll, denn diese belaufen sich mit den Ausgaben, welche Transport und Aufstellung verursachen, auf 7,457 Rthlr. 10 Sgr.; so daß also noch 2,804 Rthlr. 14 Sgr. 2 Pf. fehlen.

Deshalb wendet sich der Unterzeichnete nochmals mit aller Zuversicht an die edlen Förderer der von ihm mit Liebe unternommene Sache, und bittet um fernerne wohlthätige Unterstützung derselben, damit das Werk zur Ehre des dadurch Gefeierten; zur Ehre der Stadt und der Stiftungen, für welche er wirkte, vollendet werde. Die Beiträge nimmt der Cämmerer, Herr Stadtrath Wucherer, gegen Quittung in Empfang.

Halle, den 28, Julii 1827.

Der Bürgermeister,
Dr. Mellin.

Den Frankeschen Stiftungen in Halle verdanken so Viele in und außerhalb der preußischen Monarchie ihre Erziehung und Bildung. So weit irgend der erste Aufruf zu einem Denkmal für August Hermann Franke an seine Verehrer gelangte, haben diese sein Andenken und Verdienst durch Beiträge zur Errichtung des Denkmals geehrt. An Sie alle, und besonders an alle aus den Frankeschen Stiftungen hervorgegangenen Edelinge, ergeht jetzt die vorstehende zweite Einladung, um das so schön begonnene Denkmal desto herlicher zu vollenden! Nicht bloß

jest wybornie utracony wielki model w gipsie; a przygotowania na odłanie z trwałego śpiżu poczynione. Wszakże zebra na summa niewystarcza ieszcze na zakrycie wszystkich kosztów, iżżeli posag otrzymać na godną siebie podstawę z wygładzonego granitu, albowiem te wynoszą wraz z wydatkami transportu i wystawienia 7457 Tal. 10 śgr. tak iż ieszcze 2804 Tal. 14 śgr. 2 fen. brakuje.

Z tego powodu udaie się podpisany raz ieszcze z zupełną wiernością do szlachetności osób wspierających jego przedsięwzięcie, upraszczając o dalsze dobroczynne onegoż wspieranie, ażeby dzieło chwale uwielbianego założyciela poświecone, a ozdobą miasta i instytutów, dla których on działał, być mające, ukończonem być mogło. Oliary przyjmują kassyer mieyski, JPan Radzca mieyski Wucherer, za kwitem.

W Halli, dnia 28. Lipca 1827.

Burmistrz,
Dr. Mellin.

Zakładom fundatora Franke w Halli zadzielająca wiele osób w kraju i za obwodami Monarchii pruskiej swe wychowanie i wykształcenie. Jak daleko pierwsza odeszła względem wystawienia pomnika doszła jego wielbicili, uczcili oni pamięć i zasługę jego przez składanie ofiar na wystawienie mu pomnika. Do nich wszystkich, a mianowicie do wszystkich wychowanych w jego instytutach uczniów, wychodzi teraz powyższe powtórne wezwanie, w celu ukończenia z tem większą świętością tak pięknie rozpoczętego pomnika. Nie tylko

für die Stadt Halle, nein, für den ganzen preußischen Staat und für das Ausland werden Dankbarkeit und Verehrung dem werthältigen Sinne für Menschenbildung und Religion dieses Denkmals errichten!

Magdeburg, den 1. August 1827.

Der Geheime Staats-Minister
v. K le w i z.

dla miasta Halli, lecz dla całego Państwa Pruskiego i obcych krajów wystawi ten pomnik wdzięczność i uszanowanie czynnego poświęcenia się sprawie ludzkości i religii!

Magdeburg, dnia 1. Sierpnia 1827.

Tayny Minister Stanu
K l e w i z.

Nro. 377. I. Nro. 1843. August d. Z.

B e l o b u n g.

Nach den uns von dem Landräthlichen Amte Schrimmer Kreises eingereichten Verhandlungen hat der Fleischhergeselle Thomas Kowalski zu Dolzig am 18ten Juni d. J. den 7 Jahr alten Sohn des in Dolzig beim Landwehr-Staabe stehenden Trompeters Friedrich Wilhelm, Namens Heinrich, aus dem Dolziger See vom Ertrinken gerettet.

Wir bringen dies hiermit zur öffentlichen Kenntniß.

Posen, den 5. September 1827.

Königl. Preuß. Regierung
Abtheilung des Innern.

L Nr. 1843. Sierpnia r. b.

P o c h w a l a.

Podług złożonych nam przez Urząd Radzcko-Ziemiański Powiatu Śremskiego protokółów, czeladnik rzeźnicki Tomasz Kowalski w Dolsku na dniu 18. Czerwca r. b. wyratował od utonienia z jeziora Dolskiego, siedmioletniego syna stojącego przy zakładzie Landwery w Dolsku trębacza Fryderyka Wilhelma, z imienia Henryka.

Podajemy to niniejszym do wiadomości publicznej.

Poznań, dnia 5. Września 1827.

Królewsko - Pruska Regencja,
Wydział spraw wewnętrznych.

Nro. 378. I Nro. 64. September d. Z.

Die von dem Pleschner Kreise pro 1827. aufzurbringenden extraordinären Militair-Kosten betreffend.

Der Pleschner Kreis hat zur Bestreitung der extraordinären Militair-Kosten pro 1827. pro Thaler

I. Nr. 64. Września r. b.

Względem złożyć się mających przez Powiat Pleszewski nadzwyczajnych kosztów wojskowych za r. 1827.

Powiat Pleszewski złożyć ma na opędzenie extraordinarnych kosztów wojskowych, za rok 1827. od Talara

[1*]

23) der Osiara oder 24 Procent

Abgabe . . . . . 1 sgr. $7\frac{1}{2}$ pf.

b) der Rauchfangsteuer . . . . . aufzubringen, welches den Eingesessenen getroffenen Kreises mit dem Eröffnen hierdurch bekannt gemacht wird, daß der Herr Landrat zur Einziehung dieser Beiträge von uns heute autorisiert worden ist.

Posen, den 9. September 1827.

Königl. Preussische Regierung,
Abtheilung des Innern.

a) ofiary czyli podatku 248

grossa . . . . . 1 sgr. $7\frac{1}{2}$ fen.

b) podymingo . . . . . 1 ,
o czém uwiadomia się mieszkańców powiatu z tem oświadczeniem, iż W. Radca Ziemiański do ściagnienia tych składek dzisiaj od nas upoważnionym został.

Poznań, dnia 9. Września 1827.

Królewsko - Pruska Regencya,
Wydział spraw wewnętrznych.

Nr. 379. Nr. 482. Sept. d. J.

Wegen des in Czajka errichteten Neben-Zoll-
Amts Ister Ordnung.

Auf den Grund höherer Bestimmungen wird
das bisherige Neben-Zoll-Amt II. Ordnung
zu Czajka, in die Klasse der Neben-Zoll-Amter
Ister Ordnung mit den in der 5ten Abtheilung
Nr. 6^a der Hebe-Rolle vom 19ten No-
vember 1824. ausgesprochenen Abfertigungs-
Befugnissen, vom 1sten November 1827. an
übergehen, welches ich hiermit bekannt mache.

Posen, den 15. September 1827.

Geheimer Ober-Finanz-Rath und
Provinzial-Screuer-Direktor.

Im Auftrage
Regierungsrath Krüger.

Nr. 482. Września r. b.

Względem ustanowienia w Czajce Przykomorska
I rzędu.

Z mocy wyższych postanowień, dotyczącychowy Przykomorek II rzędu w Czajce, przeydzię począwszy od dnia 1. Listopada 1827. do klasy Przykomorków I rzędu z przepisanem w 8. oddziale Nr. 6ª taryfy z dnia 19. Listopada 1824. prawnymi expedyowaniem, o czém niniejszym uwiadomię.

Poznań, dnia 15. Września 1827.

Tajny Nadradzca Finansowy i
Provincjalny Dyrektor poborów.

W poruczeniu
Radzca Regencyiny, Krüger.

Nr. 380. R. Nr. 536. August d. J.

Personal-Chronik.

Der Kandidat der Feldmehrkunst Jakob
Christoph August Rosenhahn ist für den hiesigen

I. Nr. 536. Sierpnia r. b.

KRONIKA OSOBISTA

Kandydat miernictwa Jakób Chrystomil
August Rosenhahn, ustanowiony został na

gen Regierungs-Beirat als Feldmeister ange-
stellt, und wird seinen Wohnsitz in der Stadt
Posen nehmen.

Posen, den 21. August 1827.

Königl. Preussische Regierung,
Abtheilung des Innern.

güteszy obwód Regencji miernika i
mieszkać będzie w Poznaniu.

Poznań, dnia 21. Sierpnia 1827.

Królewsko - Pruska Regencja,
Wydział spraw wewnętrznych.

Nro. 381. I. Nro. 1262. August b. J.

Der Bürger Carl Eduard Henbach zu Gräb
ist zum interimsistischen Kämmerer in der ge-
dachten Stadt ernannt worden.

Posen, den 31. August 1827.

Königl. Preuß. Regierung,
Abtheilung des Innern.

I. Nro. 1262. Sierpnia r. b.

Mieszczanin Karol Edward Heybach w
Grodzisku mianowany został tymczaso-
wym kasyjerem w rzecznem mieście.

Poznań, dnia 31. Sierpnia 1827.

Królewsko - Pruska Regencja,
Wydział spraw wewnętrznych.

Nro. 382. I. Nro. 601. Septbr. d. J.

In Folge der durch die Bürgerschaft der
Stadt Kiebel, vomster Kreises, geschehenen
Wahl, haben wir

- 1) den Acker-Bürger Hermann Kotlarski,
  - 2) den Schneidemeister Philipp Hahn,
  - 3) den Ackerbürger Samuel Blobel,
  - 4) — dito Wojciech Jaskolski,
  - 5) — dito Kajetan Kotlarski,
- im Stadtrathen daselbst ernannt.

Posen, den 14. Septbr. 1827.

Königl. Preussische Regierung,
Abtheilung des Innern.

I. Nro. 601. Września r. b.

W skutek odbytego przez mieszkańców
miasta Kęblowa, Powiatu Babimostskiego,
wyboru, mianowaliśmy Radzami mieyski-
mi tamże:

- 1) mieszkańina rolnika Hermanna Ko-
tlarskiego,
- 2) krawca Filipa Hahn,
- 3) mieszkańina rolnika Samuela Blobel,
- 4) dito Wojciecha Jaskolskiego,
- 5) dito Kajetana Kotlarskiego.

Poznań, dnia 14. Września 1827.

Królewsko - Pruska Regencja,
Wydział spraw wewnętrznych.

Nro. 383. III. Nro. 989. August d. 3.

III. Nr. 989. Sierpnia r. b.

An Stelle des mit Tode abgegangenen Unterförsters Kobling, Belaups Althöfchen II. Oberförsterei Rosenthal Birnbaum, ist der Schutz dieses Belaups dem Unterförster Nehring übertragen worden.

Posen, den 25. August 1827.

Königliche Preußische Regierung,
Abteilung für die direkten Steuern, und für
die Domänen und Forsten.

W miejsce zmarłego podleśniczego Kobling w obrębie Starogodworku Nadleśnictwa Rosentalsko - Międzychodzkiego, straż tegoż obrębu podleśniczemu Nehring powierzoną została.

Poznań, dnia 25. Sierpnia 1827.

Królewsko - Pruska Regencja,
Wydział podatków stałych, dóbr i lasów.

Nro. 384.

Bekanntmachung.

Die General-Direction der Königl. Preußischen allgemeinen Wittwen-Verpflegungs-Anstalt macht hierdurch bekannt, daß die General-Wittwen-Kasse im bevorstehenden Zahlungs-Termin folgende Zahlungen leistet wird:

- 1) die sämtlichen Antrittsgelder, der an alle bis zum 1sten Oktobr. d. J. ausgeschiedene (nicht excludirte) Interessenten gegen Zurückgabe der von den vollständig legitimirenen Empfängern gerichtlich quittirten Original Receptions-Scheine;
- 2) die den 1sten Oktober 1827. pränumerando fällig werden, den halbjährigen Pensionen, gegen die vorschriftsmäßigen nicht früher als den 1sten Oktobr. d. J. ausgestellenden Quittungen, welche mit der Wittwen-Nummer zu bezeichnen, gerichtlich zu beglaubigen und mit dem

O B W I E S Z C Z E N I E.

Główna Dyrekcyja Króla Pruskiego powszecznego instytu alimentacyji wdów wiadomia niniejszem, iż generalna kassa wdów czynić będzie w nabylijszym terminie następujące wypłaty:

- 1) wszelkie wstępne kwoty wszym od dnia 1. Października r. b. (nie ekskludowanym) interessentom za zwróceniem sądownie pokwitowanych oryginalnych świadectw przyjęcia przez upoważnione dostateczne do odebrania osoby;
- 2) przypadające dnia 1. Października 1827. z góry półroczone pensye, za kwitami według przepisów, nie przedżej jednakże, jak w d. 1. Października r. b. wystawione mi, numerem wdów oznaczonym sądownie poświadczonemi i przepisnym steplem szacunkowym opatrzona.

geschlischen Verhöftempel zu versehen sind; auch muss die Summe mit Buchstaben ausgeschrieben und der Wohnort der Witwe angegeben werden;

3) sämtliche noch unerhobene rückständige Pensionen, wegen deren wir auf unsere früheren Bekanntmachungen Bezug nehmen.

Die Zahlung der currenten Pensionen nimmt mit dem 3ten Oktobr., die der Rest-Pensionen und der Antrittsgelede mit dem 18. Oktobr. d. J. auf der General-Witwen-Kasse (Molkenmarkt Nro. 3.) ihren Ausgang; jedoch wird hierbei ganz ausdrücklich bemerkt, daß mit der Zahlung durchaus nicht länger, als bis Ende Oktobr., und zwar möglich, Sonnabends ausgenommen, Vormittags von 9 bis 1 Uhr fortgesahnen werden kann, und werden alle, welche sich später melden, abs und auf den nächsten Termin verwiesen werden.

Die Absendung der Pensionen mit der Post kann in Gemässheit unserer Bekanntmachung vom 27sten Juli 1819, nicht ferner statt finden, und bleibt es den Witwen außerhalb Berlin, welche ihre Pension nicht durch die Haupt-Institution oder die dieselben vertretenden Kassen beziehen, überlassen, solche entweder durch den ihnen zunächst wohnenden Commissarius, oder einen in Berlin selbst gewählten Mandatarius, oder auch durch einen der beiden hiesigen Agenten der Anstalt — Hofschatz Behrendt, in der Oberwallstrasse No. 3. und General-Landschafts-Agenten Reichert, Französische Straße No. 30. wohnhaft — erheben zu lassen.

Eben so werden die Interessenten, welche nicht berechtigt sind, ihre Beiträge an die Institution-Kassen zu zahlen, wohlthin, selbige

nem; powinna także summa literami być wypisaną i mieysce zamieszkania wdowy powinno być wymienionem;

3) wszelkie zaległo pensye względem których odwołujemy się do dawniejszych obwieszczeń.

Płacenie bieżących pensyy zacznie się dnia 3. Października, zaś pensyy zaległych i kwot wstępnych dnia 18. Października r. b. w główney kassie wdów (na rynku Molkenmarkt Nro. 3.), cała atoli czynność płacenia nie potrawa dłużej jak do końca Października r. b. odbywając się codziennie (sobotę wyjątkowy) przed południem od godziny 9. do 1.; zgłaszały się później nie będą zaspokojeni i do następnego poczekać muszą terminu.

Począć nie mogą być nadal przesypane pensye, jak to już oświadczylismy pod d. 27. Lipca 1819. i zostawia się do woli wdów za Berlinem mieszkających, które pensyi swych nie przez Głównie Instytutowe lub zastępujące oneż Kassy pobieraią, ażeby takowe albo przez nabybliższego im Kommissarza lub przez obranego w samym Berlinie Mandatariusza, lub też przez jednego z tutejszych dwóch Agentów Instytutu, Radcę dworskiego Behrendt, na ulicy Ober - Wallstrasse Nro. 3. i Wschodnio - Pruskiego Agenta Ziemstwa Reichert, na ulicy Französische Strasse Nro. 30. zamieskałych, odebrać kazały.

Dobrze także czynić będą interesenci, nieupoważnieni opłacać swe składki do Kass instytutowych, gdy takowe na któ-

auf einem dieser Wege an die General-Witwen-Kasse abzuführen.

Uebrigens müssen sämmtliche Beiträge un-
ausbleiblich im Laufe dieses Monats hier ein-
gehen, und ist die General-Witwen-Kasse
angewiesen, nach dem 1sten Oktobr. c. keine
Beiträge ohne die geordnete Strafe des Dapli,
welche unter keinem Vorvorande erlegen werden
kann, weiter anzunehmen.

Berlin, den 1. September 1827.

General-Direction der Königl.
Preuß. Allgemeinen Witwen-
Verpflegungs-Anstalt.

Büsching. v. Bredow. Gr. v. d. Schulenburg.

reykolwick ze wskazanych dróg do Głów-
nej Kasy Wdów odsyłać będą.

Zresztą wszelkie składki powinny konie-
cznie w ciągu tego miesiąca być wniesione,
a Główna Kasa Wdów ma zalecenie, aże-
by po 1. dniu Października żadnych skł-
dek bez przepisaney kary podwoyné ilo-
ści, która pod żadnym pozorem darów-
ną być nie może, nieprzyjmowała.

Berlin, dnia 1. Wizetnia 1827.

Główna Dyrekeya Król. Pruskiego
Powszechnego Instytutu Ali-
mentacyji Wdów.